

Granskning av föreningsbidrag

Region Norrbotten

September 2023

Caroline Liljebjörn, certifierad kommunal revisor






Amanda Guerra

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte var att bedöma om regionala utvecklingsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionala utvecklingsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Ja	
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Ja	
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Ja	
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis	
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis	

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionala utvecklingsnämnden att:

- riktlinjerna för verksamhetsstöd inom näringsliv och samhälle revideras enligt plan och läggs fram för beslut i ansvarig nämnd.
- rutinerna kan kompletteras med stickprov för att ytterligare stärka den interna kontrollen inom området.
- efterfråga en mer detaljerad redovisning av beviljade och utbetalade stöd och bidrag för att tydligare kunna bedöma verksamhetsplanens efterlevnad.
- säkerställa att uppföljning av fleråriga bidrag stärks genom att återinföra dialogsamtal med aktuella föreningar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Riktlinjer och rutiner	5
Kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer	9
Kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening	11
Kontroller för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för	12
Uppföljning och återrapportering	14
Samlad bedömning	15
Rekommendationer	15
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	16

Inledning

Bakgrund

Inom regionerna hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges regioner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för regionen.

I granskningen från år 2021 framfördes att rutinerna kring projektstöd inom kulturområdet kunde stärkas och förtydligas. Sedan dess har förvaltningen initierat ett arbete kring konsultstöd som innebär att revidera riktlinjer vilket bland annat inkluderar bedömningsgrunder. Arbetet är pågående och kommer enligt uppgift att återupptas till hösten. I vår granskning har vi därför valt att, inom kulturområdet, fokusera på verksamhetsstöd.

Granskningen visar att samtliga bidrag hanteras av regionala utvecklingsnämnden. Vi utesluter därmed regionstyrelsen i den här granskningen.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende regionala utvecklingsnämndens arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om regionala utvecklingsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Revisionsfrågor:

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kontroll av följsamhet till riktlinjer och regler görs inom ramen för revisionsfrågor 2-4.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Region Norrbotten riktlinjer för föreningsbidrag
- Regionens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avser regionala utvecklingsnämnden och avgränsas i huvudsak till räkenskapsåret 2023.

Metod

Granskningen har genomförts utifrån dokumentstudier avseende styrdokument och rutiner, genomförande av stickprov samt intervjuer med berörda tjänstepersoner.

Följande dokument, beslut och beslutsunderlag har ingått i granskningen: Reglemente för regionala utvecklingsnämnden, regionala utvecklingsnämndens delegationsordning, regionala utvecklingsnämndens plan 2022-2024, regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2021-2023, regionala utvecklingsnämndens delårsrapport per augusti 2022, regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2022, uppföljning av intern kontroll 2022, riktlinje stöd kultur, riktlinje verksamhetsstöd fritid, villkor verksamhetsstöd kultur, villkor verksamhetsstöd fritid, vidarefördelning av kulturstöd 2023, vidarefördelning av stöd till fritidsorganisationer 2022, vidarefördelning av kulturstöd 2022 samt vidarefördelning av stöd till hälso- och sjukvårdskompletterande organisationer 2022.

Intervjuer har genomförts med regional utvecklingsdirektör, chef för kulturfrämjande verksamheter samt kulturutvecklare.

Vi har genomfört stickprovsmässig granskning med avseende på om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag för totalt 6 föreningsbidragsansökningar. Fördelning och urval har skett utifrån bedömning av risk och väsentlighet.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

lakttagelser

Nämnden

I *Reglemente för regionala utvecklingsnämnden* (beslutad av regionfullmäktige 2022-12-21 § 181) framgår att nämnden ska ansvara för fördelning av statsbidrag och regionala bidrag till de regionala kulturinstitutionerna i regionen samt för bidrag till regionala ideella organisationer och föreningar.

Av regionala utvecklingsnämndens delegationsordning (beslutad 2022-11-01 § 124) framgår att regiondirektören ansvarar för beslut om stöd till riktade kulturinsatser för ansökningar till och med 200 000 kr. Regiondirektören ansvarar även för beslut om stöd till riktade regionala utvecklingsprojekt för ansökningar till och med 800 000 kr. Regiondirektören kan vidaredelegera ärendena till annan funktion. För ansökningar mellan 200 000 kr och 400 000 kr till riktade kulturinsatser respektive mellan 800 000 kr och 1 200 000 kr till riktade regionala utvecklingsprojekt är det regionala utvecklingsnämndens ordförande som ansvarar för beslut.

I regionala utvecklingsnämndens plan 2022-2024 (beslutad 2021-12-07 § 106) finns en lista över de verksamhetsstöd som betalas ut till föreningar. Verksamhetsstöden utgör grund för den ekonomiska ram som respektive enhet blir tilldelad. År 2022 uppgick stöd till kultur- och fritidsområdet till 54 701 tkr, näringsliv och samhälle 18 155 tkr, pensionärsorganisationer 552 tkr och hälso- och sjukvårdskompletterande organisationer 427 tkr.

Förvaltningen

Vid intervjuer framgår att avdelningen för regional utveckling och kultur hanterar regionens föreningsbidrag. Inom avdelningen finns två enheter som handlägger föreningsbidrag: Enheten för näringsliv och samhälle samt kulturenheten. Enheten för näringsliv och samhälle handlägger och betalar ut föreningsbidrag till hälso- och sjukvårdskompletterande föreningar, pensionärsföreningar samt föreningar som är verksamma inom området näringsliv och samhälle. Kulturenheten handlägger och betalar ut föreningsbidrag till länsövergripande organisationer inom kultur- och fritidsområdet.

Vidare framgår av intervjuer att båda enheter hanterar två olika typer av bidrag; projektstöd och verksamhetsstöd. Projektstöd är ett tidsbegränsat stöd som ges till projekt som bidrar till hållbar regional utveckling. Verksamhetsstöd ges till länsövergripande organisationer med kontinuerlig verksamhet i Norrbotten.

Vidarefördelning av projektstöd och verksamhetsstöd beslutas av regionala utvecklingsnämnden i samband med beslut om nästföljande års budget.

Projektstöd

År 2021 genomförde PwC en granskning av kulturplanen och kulturstödens styrning och kontroll. Av granskningen framkom att rutinerna kring projektstöd inom kulturområdet kunde stärkas och förtydligas. Vid intervjuer framgår att avdelningen för regional utveckling och kultur, efter PwC:s granskningsrapport, tillsatt en utredning gällande rutinerna för projektstöd. Det pågår för tillfället ett arbete med att utarbeta en rutin, ett arbete som genomförs av en extern part och som förväntas återupptas under hösten 2023. I vår granskning har vi därför valt att inte granska projektstöd inom kultur- och fritidsområdet, endast verksamhetsstöd.

Verksamhetsstöd

Verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet

I Regionala utvecklingsnämndens plan för 2022-2024 finns fastlagt att Region Norrbotten ska göra en översyn av regionens verksamhetsbidrag. Som ett led i det arbetet har en översyn av riktlinjer och villkor kopplat till stöd till kultur- och fritidsområdet genomförts.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av de reviderade riktlinjerna och villkoren för verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet, som beslutades av regionala utvecklingsnämnden 2022-04-19 § 46-49. Riktlinjerna och villkoren gäller för samtliga kulturstöd som Region Norrbotten hanterar.

Det framgår av *Riktlinje stöd kultur* att syftet med verksamhetsstöd är att främja ett dynamiskt, mångsidigt kulturliv och göra konst och kultur tillgängligt för länsinvånare och besökare. Kulturutvecklingen ska utgå från de nationella kulturpolitiska målen samt principen om armlängds avstånd. I Kulturplan för Norrbotten 2023-2026 anges den övergripande inriktningen för kulturutvecklingen som förverkligas genom en rad olika kulturstöd. Av *Villkor verksamhetsstöd kultur* framgår att syftet med villkoren är att skapa tydlighet för sökande kulturorganisationer samt vid beredning och beslut. Verksamhetsstöd ges till verksamheter som bedöms vara viktiga i regionens kulturella infrastruktur samt har en kontinuerlig och långsiktig verksamhet som bidrar till ett attraktivt och hållbart Norrbotten.

Nedan följer ett utdrag ur villkoren vilket får ses som en övergripande riktning för vilka föreningar och under vilka villkor föreningar uppbär möjlighet till stöd:

- Ha sin huvudsakliga verksamhet inom kulturområdet.
- Bedriva kontinuerlig, långsiktig verksamhet i länet.
- Bidra till ett jämlikt kulturutövande och kulturdeltagande över hela länet eller ha kulturverksamhet i flera norrbottniska kommuner.
- Vara regionalt relevant, bidra till länets kulturutveckling, attrahera länet i stort eller skapa nationell och/eller internationell attraktionskraft.

- Vara registrerad och inneha organisationsnummer, eget plus- eller bankgiro samt vara organiserad med fungerande styrelse.
- Ha stadgar med inriktning på någon form av kulturverksamhet.

Utöver ovan framgår villkor för stödmottagarens åtaganden, redovisning, omprövning av beslut och återkrav samt utbetalning av beviljat stöd.

I *Riktlinje verksamhetsstöd fritid* framgår att syftet med verksamhetsstödet för fritidsområdet är att bidra till en rik och meningsfull fritid i hela Norrbotten. Riktlinjen förtydligar Region Norrbottens intentioner med stödet, förtydligar för sökanden samt underlättar vid beredningsprocess och beslut. Av *Villkor verksamhetsstöd fritid* framgår bland annat att följande villkor måste vara uppfyllda för att organisationen ska få ansöka om verksamhetsstöd:

- Vara en distriktsorganisation inom fritidsområdet.
- Bedriva kontinuerlig, långsiktig verksamhet i Norrbotten.
- Bidra till en rik och meningsfull fritid i hela Norrbotten eller ha verksamhet i flera norrbottniska kommuner.
- Vara registrerad och inneha organisationsnummer, eget plus- eller bankgiro samt vara organiserad med fungerande styrelse.
- Ha stadgar med inriktning på någon form av fritidsverksamhet.

Det framgår även villkor för stödmottagarens åtaganden, redovisning, omprövning av beslut och återkrav samt utbetalning av beviljat stöd.

Av villkor för verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet framgår att redovisning av verksamhetsstöd görs i det system som Region Norrbotten har för ändamålen enligt anvisningar. I stödmottagarens redovisning ska Region Norrbottens stöd framgå. I redovisningen ska verksamhetens intäkter, kostnader och utfall kunna utläsas. Auktoriserad revisor ska anlitas om verksamhetsstödet överstiger 500 000 kronor.

Det framkommer under intervjuer att förvaltningen efter antagandet av de nya riktlinjerna och villkoren nu arbetar mer strategiskt. Inför ansökan om verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet kommuniceras information via sociala medier. Ett arbete pågår även med att besöka kommuner och informera dem om verksamhetsstöd. Arbetet har enligt verksamhetsföreträdare gett effekt då fler organisationer ansökt om verksamhetsstöd jämfört med tidigare år.

Vid genomgång av regionala utvecklingsnämndens protokoll 2022-2023 framgår att Regionala utvecklingsnämnden 2022-04-19 § 50 beslutat att godkänna ett införande av ett- och treårigt verksamhetsstöd för kultur- och fritid. Syftet med ett flerårigt verksamhetsstöd är att skapa en ökad stabilitet för kultur- och fritidsverksamheter i länet och effektivisera arbetet med handläggning av verksamhetsstöd. Kultur- och fritidsorganisationer som beviljas verksamhetsstöd upp till 100 000 kr kan beviljas treåriga stöd. Möjligheten att beviljas treårigt stöd finns vart tredje år och organisationer som beviljas flerårigt verksamhetsstöd erhåller beviljad summa årligen under tre år. Nya sökande organisationer samt organisationer som beviljas verksamhetsstöd över 100

000 kr kan endast beviljas ettårigt verksamhetsstöd. Av intervjuer framkommer att det fleråriga stödet infördes efter kritik från föreningar som haft synpunkter på att ansökan om verksamhetsstöd måste skickas in årligen, fast föreningarna tar emot små summor i verksamhetsstöd.

Verksamhetsstöd näringsliv och samhälle

Enligt verksamhetsföreträdare skulle enheten för näringsliv och samhälle behöva se över deras arbetssätt gällande verksamhetsbidrag. Ett arbete med att revidera riktlinjerna påbörjades för några år sedan men har nu lagts på is på grund av att ansvarig personal har slutat.

Vi har efterfrågat riktlinjer för verksamhetsstöd inom området näringsliv och samhälle, men inte tagit del av dem.

Verksamhetsstöd pensionärsföreningar och hälso- och sjukvårdskompletterande verksamheter

Vi har tagit del av dokumentet *Verksamhetsbidrag till pensionärsföreningar och hälso- och sjukvårdskompletterande verksamheter* där villkor för verksamhetsbidrag till distriktpensionärsorganisationer och distriktsorganisationer inom hälso- och sjukvårdskompletterande området framgår. Dokumentet saknar datering och det framgår inte heller om dokumentet är antaget av regionala utvecklingsnämnden.

I dokumentet beskrivs bland annat att distriktpensionärsorganisationer i Norrbotten med 1000 medlemmar eller fler kan ansöka om verksamhetsbidrag. Krav för att få verksamhetsbidrag beviljat är att verksamheten ska svara mot Norrbottens folkhälsostategi och Regionala utvecklingsstrategin. Verksamhetsbidragets storlek avgörs enligt en fördelningsnyckel kopplat till pensionärsföreningarnas medlemsantal.

Vidare framgår av dokumentet att distriktsorganisationer inom hälso- och sjukvårdskompletterande området i Norrbotten kan beviljas verksamhetsbidrag om verksamheten svarar mot Norrbottens folkhälsostategi, utgör ett komplement till vård, omsorg och rehabilitering samt verka i förebyggande och hälsofrämjande syfte. Verksamhet med fokus att överbygga hälsoklyftor och uppnå en mer jämlik hälsa ska prioriteras.

I dokumentet finns även budget för 2022 och fördelning av bidrag 2022. År 2022 beviljades verksamhetsbidrag till tre pensionärsföreningar och sex hälso- och sjukvårdskompletterande organisationer för totalt 978 600 kr. Vid intervjuer framkommer att det under de senaste åren inte skett några förändringar avseende vilka föreningar som beviljats verksamhetsbidrag.

Bedömning

Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Ja.

Vi bedömer att det i allt väsentligt finns dokumenterade riktlinjer, rutiner och underlag som ligger till grund för beslut och utbetalning av verksamhetsstöd inom kultur- och

fritidsområdet så väl som inom näringsliv och samhälle. Det finns även en delegationsordning som tydliggör ansvarig för beslut om ansökningar och utbetalning av riktade kulturinsatser och regionala utvecklingsprojekt. Vi ser positivt på att riktlinjer och villkor för verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet nyligen reviderats och fastställts av regionala utvecklingsnämnden. Vi rekommenderar att riktlinjerna för verksamhetsstöd inom näringsliv och samhälle revideras enligt plan och läggs fram för beslut i ansvarig nämnd.

Kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Det framgår av intervjuer att ansökning och ärendehantering av samtliga verksamhetsstöd sker i ansökningssystemet Min ansökan/Nyps. Till ansökan lämnas de handlingar som anges på ansökningsblanketten. Beviljat stöd utbetalas endast till förenings plus- eller bankgiro och följande handlingar ska årligen lämnas senast i anslutning till stödansökan:

- Fastställd verksamhetsplan för föregående år
- Årsbokslut för föregående år
- Fastställd verksamhetsplan för innevarande år
- Fastställd budget för innevarande år
- Preliminär verksamhetsplan för kommande år
- Preliminär budget för kommande år
- Handlingsplan mot kränkning, övergrepp och sexuella trakasserier

Statistik ska även redovisas för medlemmar fördelat på åldersintervall samt för aktiviteter och deltagare/publik, om det inte framgår av verksamhetsberättelsen.

Vi har inom ramen för granskningen genomfört ett antal stickprov. Ett urval av totalt sex bidragsansökningar, beslutade år 2022 och 2023, har kontrollerats för att undersöka efterlevnaden av styrdokument avseende stöd till föreningslivet i Region Norrbotten. I tabell 1 redovisas det samlade resultatet för stickprovet.

Inför stickprovet har vi tagit del av ansökningshandlingar för urvalet vilka i allt väsentligt uppfyller villkoren i fastställda bestämmelser för verksamhetsstöd. I två av sex ansökningar saknas verksamhetsplaner för föregående år. Vidare har det i samtliga fall tagits ett politiskt beslut om beviljandet av stödet och slutligen har utbetalning skett utan anmärkning till bidragstagarens bankgironummer/plusgironummer med korrekt belopp i fem av sex fall.

Verksamhetsstöd	Ansökningshandlingar	Uppfyller villkoren i styrdokument	Politiskt beslut	Utbetalning till bank-/plusgiro med korrekt belopp
Förening 1 (kultur)	Ja	Ja	Ja	Underlag saknas
Förening 2 (kultur)	Ja	Ja	Ja	Ja
Förening 3 (fritid)	Ja	Ja	Ja	Ja
Förening 4 (hälso- och sjukvård)	Ja	Ja	Ja	Ja
Förening 5 (pensionär)	Delvis	Ja	Ja	Ja
Förening 6 (näringsliv och samhälle)	Delvis	Ja	Delegation	Ja

Vi har tagit del av en checklista för ansvarig handläggare över vilka krav föreningarna behöver uppfylla för att få beviljat verksamhetsstöd. Checklistan innehåller punkter inför ansökan, inför handläggning och beredning, inför ärende i nämnd och efter beslut. Inför ansökan ses bland annat politiskt antagna styrande förutsättningar över.

Det framgår vid intervjuer att ansökningar om verksamhetsstöd oftast håller god kvalitet. Många av de föreningar som ansöker om verksamhetsstöd har ansökt flera år, vilket gjort att de blivit vana med ansökningsprocessen. Enligt verksamhetsföreträdare är den största bristen i ansökningsprocessen föreningarnas brist på administrativa kunskaper. Om en förening inte skickar med alla handlingar som begärs handläggs inte ärendet. Om det däremot saknas ett enstaka dokument kan handläggare ringa och be dem komplettera. Enligt verksamhetsföreträdare skulle handlägningsprocessen kunna bli ännu mer effektiv om ett förtydligande av bedömningsgrunderna sker.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Ja.

Vi bedömer att det i allt väsentligt genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer. Bedömningen baseras på att vi genomfört stickprov som endast visar mindre avvikelser. Till övervägande del fanns ansökningshandlingar inklusive bilagor vilka uppfyller villkoren i styrdokumentet, politiska beslut samt underlag till utbetalning av beviljat bidrag.

Kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

lakttagelser

Det framgår av intervjuer att efter att ansökningarna om verksamhetsstöd kommit in till enheterna påbörjas ett beredningsarbete. Ansökningarna fördelas mellan kontaktpersoner som bereder ärendena. Kontroller görs gentemot regionala utvecklingsnämndens prioriteringar för respektive område. På beredningsmöten diskuteras ärendena och förslag ges på hur stort verksamhetsstödet ska vara. Avdelningens budget måste dock antas innan förslag på verksamhetsstöd kan ges. Innan beslut om verksamhetsstöd har handläggare ett beslutsmöte med chef. Om ett positivt beslut fattas skickas en faktura, baserat på det fakturaunderlag som föreningen skickat med i ansökan, till ekonomienheten. Ekonomienheten attesterar och skickar tillbaka fakturan till avdelningen som går igenom beslutet och sedan godkänner utbetalningen. Utbetalningar måste alltid dubbelattesteras av ekonomienhet och chef.

Vi har tagit del av ett fakturaunderlag för verksamhetsstöd år 2022. Av fakturaunderlagen framgår uppdrag, typ av organisation, beviljat verksamhetsstöd, kontaktperson och hur beloppet ska faktureras. Vi har även tagit del av ett ekonomiskt underlag för år 2023 där det framgår hur mycket verksamhetsbidrag varje organisation ansöker om år 2023 samt förslag till fleråriga beslut. Båda dokumenten inkluderar pensionärsorganisationer samt organisationer inom kultur- och fritid och hälso- och sjukvårdskompletterande området. Vi har inom ramen för vårt stickprov kontrollerat att utbetalning skett i enlighet med fakturaunderlag och ekonomiskt underlag. Inga avvikelser noterades.

Vi har tagit del av en checklista som beskriver arbetsgången för sluthantering av verksamhetsstöd. Bland annat framgår att fakturaunderlag säkerställs genom att uppdatera listan med kontaktpersoner, belopp och kostnadsställen.

Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Ja.

Vi bedömer att det i allt väsentligt finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening enligt nämndens beslut. Det baserar vi på att det finns ett beredningsarbete där hänsyn tas till utvecklingsnämndens prioriteringar samt att de stickprov vi tagit verifierat att utbetalning skett i enlighet med underlag efter att ha attesterats av två personer.

Vi rekommenderar att kontrollerna kan kompletteras med stickprov för att ytterligare stärka den interna kontrollen inom området.

Kontroller för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

Av villkor för verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet framgår att Region Norrbotten kan kräva återbetalning av hela eller delar av verksamhetsstödet om riktlinje och/eller villkor inte uppfylls. Beslut om stöd kan hävas om:

- Verksamheten inte bedrivs enligt beviljad ansökan
- Stödet har beviljats på grund av oriktig eller ofullständig uppgift om stödmottagarens verksamhet
- Förutsättningar för verksamhetens finansiering har ändrats
- Stödmottagaren inte fullgör skyldigheterna enligt riktlinje och villkor
- Stödet har beviljats felaktigt eller med för högt belopp
- Mottagaren inte lämnar en korrekt redovisning

Vid intervjuer framgår att föreningar som beviljats flerårigt stöd årligen återrapporterar till enheterna. Om en förening inte längre skulle uppfylla villkoren för verksamhetsstöd tas stödet bort. Tidigare har enheterna genomfört dialoger med föreningarna för att undersöka om de fortfarande uppfyller villkoren för verksamhetsstöd. Dialoger har dock inte genomförts under de senaste två åren på grund av resursbrist och covid-19 pandemin.

Av intervjuer framgår att uppföljning för föreningar som beviljats ettårigt stöd sker i samband med ny ansökan. Det är obligatoriskt för föreningarna att skicka med bilagor som bland annat budget, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. Underlagen ligger sedan till grund för uppföljningen. Om ny ansökan om verksamhetsstöd ej görs ska återredovisning lämnas in senast sex månader efter genomfört verksamhetsår. I återredovisningen beskriver föreningarna vad verksamhetsstödet använts till. Varje år granskas återrapporterade underlag i syfte att kontrollera om utbetalt verksamhetsstöd använts till det ändamål som de beviljats för.

Det framgår av vårt stickprov samt det underlag vi tagit del av att uppföljning sker i samband med att föreningen skickar in en ny ansökan om verksamhetsstöd.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Delvis.

Vi bedömer att det endast delvis genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för. Det baserar vi på att utbetalda bidrag återrapporteras genom dokument, som granskas i syfte att fastställa vilken verksamhet som bedrivits, vilket verifierats via stickprov. Vi bedömer att

uppföljningen av fleråriga bidrag bör stärkas genom att återinföra dialogsamtal med aktuella föreningar.

Uppföljning och återrapportering

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

lakttagelser

Vid genomgång av regionala utvecklingsnämndens protokoll för år 2022 och 2023 noterar vi bland annat att nämnden fattat beslut enligt nedan:

- 2023-05-23 § 58: Vidarefördelning av pensionär- samt hälso- och sjukvårdskompletterande stöd 2024
- 2023-02-28 § 33: Vidarefördelning av kulturstöd 2023
- 2022-04-26 § 46 och 47: Villkor verksamhetsstöd kultur och fritid antas
- 2022-04-26 § 48 och 49: Riktlinje gällande stöd kultur och fritid antas
- 2022-04-26 § 50: Införande av ett ett- och treårigt verksamhetsstöd kultur- och fritid

Vidare sker redovisning av delegationsbeslut vid samtliga sammanträden. Av redovisningen framgår framförallt beviljade/ej beviljade stöd. Vid intervjuer med verksamhetsföreträdare framgår att de skulle vilja se en ökad och mer detaljrik dialog med nämnden samt att nämnden efterfrågar ytterligare uppföljning och information angående verksamhetsstöd.

Av genomförd stickprovskontroll, vilken presenteras under revisionsfråga 2, framgår att det finns politiska beslut för respektive stickprovskontrollerat stöd.

Uppföljning i delårs- och årsrapport 2022

Det sker endast en väldigt begränsad uppföljning av beviljade stöd i regionala utvecklingsnämndens delårsrapport (beslutad 2022-09-27 § 90) och årsrapporten (beslutad 2023-02-28 § 34). Ekonomiskt utfall stäms av övergripande mot budget för posten kulturbidrag och specificeras inte vidare. Föreningsbidragen inom näringsliv och samhälle ligger inkluderade i verksamheten näringslivsutveckling.

Internkontrollplan 2022 och 2023

I regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2023 (beslutad 2022-11-29 § 146) finns inga kontrollmoment med bäring på granskningsområdet. I internkontrollplanen för 2022 fanns däremot ett kontrollmoment som var att kulturkansliet utarbetar rutin för uppföljning av sökandes medelsanvändning av kulturstöd. I uppföljning av internkontrollplanen 2022 (beslutad 2023-04-18 § 47) framgår att det finns behov av ytterligare granskning av kulturstöden och därför har en extern part upphandlats för uppdraget. Resultaten sammanställs i en skriftlig rapport som delges kulturenheten och

presenteras för regionala utvecklingsnämnden och kommer att ligga till grund för förbättrade rutinmässiga egenkontroller.

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis.

Vi bedömer att det endast delvis sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidragen. Det baserar vi på att det sker en övergripande avstämning mellan utfall och budget inom ramen för delårsrapport och årsredovisning. Vidare får nämnden en kontinuerlig återrapportering av delegationsbeslut som bland annat innehåller beviljade/ej beviljade stöd.

Vi rekommenderar nämnden att efterfråga en mer detaljerad redovisning av beviljade och utbetalade stöd och bidrag för att tydligare kunna bedöma verksamhetsplanens efterlevnad.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte var att bedöma om regionala utvecklingsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.



Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionala utvecklingsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionala utvecklingsnämnden att:

- riktlinjerna för verksamhetsstöd inom näringsliv och samhälle revideras enligt plan och läggs fram för beslut i ansvarig nämnd.
- rutinerna kan kompletteras med stickprov för att ytterligare stärka den interna kontrollen inom området.
- efterfråga en mer detaljerad redovisning av beviljade och utbetalade stöd och bidrag för att tydligare kunna bedöma verksamhetsplanens efterlevnad.
- säkerställa att uppföljning av fleråriga bidrag stärks genom att återinföra dialogsamtal med aktuella föreningar.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Ja Vi bedömer att det i allt väsentligt finns dokumenterade riktlinjer, rutiner och underlag som ligger till grund för beslut och utbetalning av verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet så väl som inom näringsliv och samhälle. Det finns även en delegationsordning som tydliggör ansvarig för beslut om ansökningar och utbetalning av riktade kulturinsatser och regionala utvecklingsprojekt. Vi ser positivt på att riktlinjer och villkor för verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet nyligen reviderats och fastställts av regionala utvecklingsnämnden.	
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Ja Vi bedömer att det i allt väsentligt genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer. Bedömningen baseras på att vi genomfört stickprov som endast visar mindre avvikelser. Till övervägande del fanns ansökningshandlingar inklusive bilagor vilka uppfyller villkoren i styrdokumentet, politiska beslut samt underlag till utbetalning av beviljat bidrag.	
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Ja Vi bedömer att det i allt väsentligt finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening enligt nämndens beslut. Det baserar vi på att det finns ett beredningsarbete där hänsyn tas till utvecklingsnämndens prioriteringar samt att de stickprov vi tagit verifierat att utbetalning skett i enlighet med underlag efter att ha attesterats av två personer.	

4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Delvis

Vi bedömer att det endast delvis genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för. Det baserar vi på att utbetalda bidrag återrapporteras genom dokument, som granskas i syfte att fastställa vilken verksamhet som bedrivits, vilket verifierats via stickprov. Vi bedömer att uppföljningen av fleråriga bidrag bör stärkas genom att återinföra dialogsamtal med aktuella föreningar.



5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis

Vi bedömer att det endast delvis sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidragen. Det baserar vi på att det sker en övergripande avstämning mellan utfall och budget inom ramen för delårsrapport och årsredovisning. Vidare får nämnden en kontinuerlig återrapportering av delegationsbeslut som bland annat innehåller beviljade/ej beviljade stöd



2023-09-20

Kristian Damlin

Caroline Liljebjörn

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Norrbotten enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 24 februari 2023. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.